

SESIUNEA MUZEULUI DE ARHEOLOGIE CONSTANȚA

27—29 octombrie 1974

Desfășurată ca în fiecare an, sesiunea a fost închinată celui de al XI-lea Congres al P.C.R., înscriindu-și în program tema majoră a istoriei poporului român pe pământul Dobrogei, atât în perioada antică („*Dobrogea în contextul istoriei vechi carpato-dunărene*“) cât și în etapele medie, modernă și contemporană („*Mișcarea muncitorească, lupta Partidului Comunist Român pentru eliberarea țării și edificarea societății socialiste*“).

Invitației de participare la sesiune i-au răspuns o serie de specialiști din institute de cercetări și muzee, cadre universitare din țară, profesori de istorie din municipiu și județ.

În cuvîntul de salut rostit în numele Comitetului județean Constanța al P.C.R., tovarășul secretar George Crișovan a subliniat atât importanța studierii și valorificării științifice și muzeistice a numeroaselor descoperiri și monumente arheologice din Dobrogea, cât și cercetarea aspectelor esențiale din istoria medie, modernă și contemporană a regiunii noastre.

În ședința plenară au susținut comunicări cîțiva reprezentanți de frunte ai științei istorice românești : — academician C. C. Giurescu în interesanta expunere „*Românii și turcii în Dobrogea*“ a relevat vechimea, importanța și rolul elementului românesc de aici, trecînd apoi în revistă cele mai importante evenimente din istoria luptei antiotomane ; — prof. univ. dr. doc. Radu Vulpe, în comunicarea „*Dobrogea în contextul istoriei carpato-dunărene*“, a subliniat importanța politică, economico-socială și culturală a provinciei amintite în ansamblul istoriei patriei ; — prof. univ. dr. doc. Nicolae Lascu, a vorbit despre „*Monumentul lui Ovidiu de la Sulmona*“, făcîndu-ne cunoscut interesul pentru marele poet la antichității în orașul său de naștere ; — conf. univ. Nicolae Gostar a prezentat în documentata lucrare „*Cohors II Mattiacorum și cohors II Mattiacorum milliaria equitata civium Romanorum*“ aspecte din apărarea provinciei Moesia inferior ; — conf. univ. dr.

Dumitru Protase prin lucrarea „*Limes-ul în România*“ ne-a informat despre modul de valorificare a cercetărilor de pe *limes*.

Data fiind multitudinea de probleme referitoare la tema enunțată, lucrările sesiunii s-au desfășurat pe secții.

În secția de istorie a comunei primitive au fost prezentate următoarele comunicări: Al. Păunescu, Marin Circiumaru, *Paleogeografia musterianului din Dobrogea*; Fl. Mogoșanu, *Paleoliticul din Dobrogea în lumina ultimelor cercetări*; Eugen Comșa, *Evoluția neoliticului pe teritoriul județului Constanța*; Silvia Marinescu-Bilcu, *Cîteva observații asupra sculpturii în lut a culturii Hamangia și influența ei asupra plasticii culturii Precucuteni*; Vl. Dumitrescu, *Aspecte regionale în aria de răspîndire a culturii Cucuteni în prima fază*; N. Harțușche, *Noi contribuții la cunoașterea epocii bronzului în estul Munteniei și Dobrogea*; Ion Aldea, *Depozitul hallstattian de la Cugir (jud. Alba)*; C. Ionomu, *Unele probleme ale Hallstattului tîrziu din Moldova în lumina săpăturilor de la Curteni*; M. Irimia, *Observații privind arheologia secolelor VII-IV î.e.n. în Dobrogea*; Gavrilă Simion, *Observații asupra unității culturii materiale geto-dacice din zona carpato-dunăreană*; Const. Buzdugan, *Descoperirea de la Petricani și relația ei cu cultura traco-getică de la Dunărea de Jos*; N. Conovici, Crișan Mușețeanu, *Cîteva toarte ștampilate de amfore din județul Ialomița și sud-vestul Dobrogei*;

În secția de istorie clasică: M. Bucovală, *Un nou mormînt de epocă elenistică tîrzie la Tomis*; Maria Coja, *Un alt mormînt de incinerare din epoca romană de la Histria*; Maria Munteanu, *Inscripții funerare inedite din Scythia Minor*; R. Vulpe, *Condițiile strategice generale și locale ale bătăliei lui Traian de la Adamclisi*; V. Protopopescu, *Campația din Moesia a lui Traian și problema torturării prizonierilor romani de către femeile dace*; Liviu Petculescu, *Garnituri de armură romane pe teritoriul României*; M. Zahariade, *Cîteva observații istorice asupra scutului de la Dura-Europos*; Emilia Doruțiu-Boilă, *Observații cu privire la organizarea comunității grecești din „Pontul Stîng”*; A. Aricescu, *Drumul militar Noviodunum-Callatis în lumina itinerariilor antice*; Gh. Papuc, *Contribuții la datarea zidului de incintă al cetății Tropaeum Traiani*; A. Rădulescu, C. Scorpan, *Date noi stratigrafice și topografice în săpăturile din Parcul Catedralei — Tomis*; Z. Covacef, *Contribuții privind cultul lui Hercule în Scythia Minor*; I. Micu, *Cu privire la o versiune românească a Tristelor, în distih elegiac*; M. Marinescu-Himu, *Traducere uitată din Ovidiu*; C. C. Petolescu, *Monumente sculpturale din colecția „D. Papazoglu”*; H. Bauman-A. Opaiț, *Date noi despre Aegyssus*;

În secția de istorie clasică și feudal-timpurie: El. Zavatin-Bărlădeanu, *Necropolă de epocă romană timpurie la Callatis*; Crișan Mușețeanu, *Geme antice din sud-vestul Scythiei Minor*; Ion Ioniță, Elvira Grosu, Lucia Dumitru, Ilie Peicea, *Aspecte de degradare biologică a unor monumente arheologice din Dobrogea*; Emilian Popescu, *Observații asupra unor inscripții din secolele IV-VI e.n. descoperite în Dobrogea*; Vasile Culică, *Un tip neobișnuit de cruce și geneza lui în Dobrogea romano-bizantină*; I. Barnea, *Basilica „simplă” de la Tro-*

paeum Traiani; N. Cheluță-Georgescu, *Date noi cu privire la ducatul de Paristrion (Paradunavon)*; N. Cheluță-Georgescu, *Cuptoare de pîine și obiecte de mobilier în locuințele-bordei de la Capidava*; P. Diaconu, *Despre vikingi la Dunărea de Jos*; Silvia Baraschi, *Cîteva date în legătură cu ceramica medievală de la Păcuil lui Soare*;

În secția de numismatică : R. Ocheșeanu, *Cîteva observații privind monedele histriene de argint*; Gh. Poenaru-Bordea, *În legătură cu relațiile dintre cetățile vest-pontice în lumina descoperirilor monetare*; C. Preda, *De ce nu există monede geto-dacice în Dobrogea?* C. Iconomu, R. Ocheșeanu, *Un pond din Cizic*; Bucur Mitrea, *Mondele emise de cetatea Callatis în timpul lui Nero*; Al. Barnea, *Tezaur de denari romani imperiali descoperit în cetatea Tropaeum Traiani*; R. Ocheșeanu, M. Munteanu, *Observații privind circulația monetară în satele din Dobrogea romană (sec. I-III)*;

În secția de istorie clasică : C. Pop, E. Nemeș, *Diana de la Ostrov*; N. Gudea, *Granița imperiului roman la Dunărea de Jos după cucerirea Daciei*; D. Alicu, *Stampile de lucernae la Ulpia Traiana Sarmizegetusa*; Cloșca Băluță, *Considerații asupra ceramicii tip Lezone din Dacia*; Al. Popa, *Cultul lui Jupiter Cimistenus în Dacia romană*; Ioan I. Pop, Nicolae Gudea, *Noi cercetări arheologice în castrul roman de la Rîșnov (jud. Brașov)*; L. Marinescu, *Cu privire la tipologia stelelor funerare din Moesia Inferior și Dacia*;

În secția de istorie medie, modernă și contemporană : Radu Ciobanu, *Puncte de vedere asupra relațiilor dintre Dobrogea și Bizanț între mijlocul secolului XIII și mijlocul secolului XV*; Al. Nemoianu, *Un plan de colonizare al cavalerilor teutoni în nordul Dobrogei*; Tahsin Gemil, *Dobrogea în politica Porții otomane față de Țările Române*; T. Mateescu, *Un sat dobrogean dispărut — Scrofeni (sec. XVIII)*; Constantin Cioroiu, *Știri despre Dobrogea în presa română de la mijlocul secolului al XIX-lea*; Gh. Dumitrașcu, *Elemente ale dezvoltării proletariatului în Dobrogea pînă la 1877*; Nicolae Ciachir, *Dobrogea în timpul războiului din 1877—1878*; Lt. col. C-tin Căzănișteanu, *Organizarea militară a Dobrogei în primul deceniu după războiul de independență*; Maria Drugă, *Greva generală din 1920 în Dobrogea*; Stelian Popescu, *Conceptii muzeografice la Vasile Pârvan*; Gh. Dumitrescu, Marian Vicol, Andrei Ionescu — *militant de seamă al P.C.R. și al mișcării muncitorești din Dobrogea*; Marin Stanciu, *Sindicatul muncitorești din portul Constanța și rolul lor în mișcarea muncitorească între 1919—1923*; Liviu Ștefănescu, *Probleme privind mișcarea muncitorească și aspecte ale vieții sociale în dezbaterile parlamentare în timpul guvernării tătarăsciene (ian. 1934 — nov. 1937)*; Col. C. Nicolae, *Zona Dunării maritime — loc al primelor întâlniri dintre autoritățile militare române și cele, sovietice în vederea cooperării de luptă în timpul insurecției*; Lt. M. Ionescu, *Importanța spațiului dobrogean din punct de vedere strategic în vara anului 1944*; P. Bunta, G. Protopopescu, *Eliberarea Dobrogei — verigă importantă a insurecției naționale armate antifasciste și antiimperialiste din august 1944*; Elisabeta Simion, *Activitatea poli-*

tică și organizatorică a Comitetului Regional P.C.R. Dobrogea în perioada septembrie 1944 — 6 martie 1945 ;

*

Prezența unui număr atât de mare de specialiști din întreaga țară a determinat discuții deosebit de vii și de substanțiale, ele însele adăvurate contribuții la temele abordate în comunicări.

Astfel, de contribuții și-au adus, în secția de istorie a comunei primitive, tov. : Vl. Dumitrescu, Eug. Comșa, Fl. Mogoșanu, S. Marinescu-Bîlcu, Al. Păunescu, Kurt Horedt, N., Hartușche, N. Conovici, C. Buzdugan.

În secția de istorie clasică și feudală discuțiile au fost susținute de : Al. Suceveanu, N. Gostar, A. Aricescu, P. Diaconu, M. Zahariade, Em. Doruțiu-Boilă, R. Vulpe, C. Scorpan.

S-a subliniat în numeroase rânduri necesitatea înregistrării, conservării și prezervării monumentelor arheologice, abundente în spațiul dobrogean și mai ales pe locul de edificare a viitorului Complex hidroenergetic și de navigație Dunărea-Marea Neagră. În legătură cu această ultimă problemă s-a arătat necesitatea continuării muncii de cercetare a zonei amintite și în timpul lucrărilor, precum și protejarea într-un muzeu la Medgidia sau chiar la Cernavodă a obiectelor arheologice și etnografice dezafectate pe traiectul canalului.

În secția de numismatică : Gh. Poenaru-Bordea, B. Mitrea, R. Ocheșeanu.

La secția de istorie medie, modernă și contemporană : P. Diaconu, S. Columbeanu, R. Ciobanu, L. Ștefănescu, C. Olteanu, Gh. Dumitrașcu, M. Stanciu, N. Ciachir, C. Nicolae, G. Protopopescu, Eug. Bantea.

Sesiunea din acest an a Muzeului constănțean s-a dovedit o interesantă reuniune științifică, devenită tradițională, aducându-și o contribuție substanțială la cunoașterea celor mai particulare aspecte ale istoriei Dobrogei, care în ansamblul lor demonstrează permanența civilizației românești pe meleagurile dintre Dunărea de Jos și marea Neagră.